

BIB pozdvihol ilustráciu na piedestál umenia

[Pravda](#) | 5.9.2015 | Rubrika: Kultúra | Strana: 40 | autor: [Jena Opoldusová](#)

*"Bienále ilustrácií má päťdesiat rokov. A podarilo sa nám dosiahnuť magické číslo päťdesiat aj v počte zúčastnených štátov," hovorí generálna komisárka **BIB** Zuzana Jarošová.*

* Kam sa uberá súčasná ilustrácia detských kníh?

Štýlov a smerov je veľa, od magického realizmu a surrealizmu cez minimal art, digitálne ilustrácie až po ilustrácie využívajúce princíp kinematografie alebo scénografie, ktorých je veľa. Mnohí ilustrátori sú aj autormi kníh, aj ich dizajnérmi, čiže prístup ku knihe je oveľa komplexnejší. Dôležitá je originalita, autenticnosť, odvaha aj provokatívnosť.

* Prečo ste za tému zvolili Strom poznania?

Keď si uvedomíme, že kniha je prvou galériou, do ktorej dieťa vstupuje, tak je veľmi dôležité, čo v nej nájde. Či dobré umenie, ktoré ho formuje, alebo gýč. Celý svet na **BIB** obdivuje fakt, že pomáha kultivovať deti už od malička. V minulosti, keď sme nemali možnosť cestovať do zahraničia, otváral okná do sveta umenia. Dnes je oknom do sveta kvalitnej umeleckej ilustrácie a bariérou komerčnej produkcie kníh pre deti, ktorá je obrovská.

* Je nekomerčnosť prehliadky taká dôležitá?

Čoraz dôležitejšia. Všetci cítime tlak komercie zo všetkých strán. Je oveľa rafinovanejšia a sofi stikovanejšia ako v minulosti. Je až neuveriteľné, že **BIB** má päťdesiat rokov a stále nemá vo svete konkurenciu. Hoci pokusy založiť niečo podobné boli aj vo Francúzsku, v Portugalsku aj iných krajinách. Vždy to však bolo na báze knižných veľtrhov. A tam je princíp hry trochu iný. Za oponou tam cítiteľ tlak veľkých nadnárodných vydavateľov a ich lobing, pretože chcú, aby sa presadil ich ilustrátor, ich kniha. Ako povedal dánsky novinár a kritik Larsen, **BIB** si zachovalo svoju "nevinnosť".

* Nie je po polstoročí čas na zmeny?

Uvažovalo sa o tom, že v 21. storočí sa knihy budú čítať len v digitálnej podobe. Vôbec sa to však neosvedčilo. Dokonca aj v USA, krajine, ktorá bola hlavnou propagátorkou elektronických kníh, sa vydávajú na tomto nosiči len dve až tri percentá kníh. Keď som pred desiatimi rokmi nastúpila do funkcie generálnej komisárky, mala som pocit, že **BIB** prešľapuje na mieste. Ale myslím si, že je výborne vymyslené. A rozhodli sme sa, že ak chceme zvyšovať jeho prestíž aj prestíž ocenení, musíme zvýšiť prestíž medzinárodnej poroty. Zostavujeme ju preto zo špičkových odborníkov - tvorcov, kurátorov aj kritikov. Práve oni sa v diskusiách "hádajú", čo je špičková kvalitná ilustrácia.

* Pri príležitosti jubilea vychádza aj kniha Príbeh **BIB**.

Sú v nej dojímavé spomienky ľudí zo zahraničia, z ktorých mnohí išli s **BIB** od jeho začiatku. Prispeli aj všetci ocenení ilustrátori. V New Yorku žijúci Petr Sís, laureát Ceny Hansa Christiana Andersena, napísal, že Zlaté jablko bolo pre nich ako študentov v Prahe krásny sen o tajomnej a exotickej Bratislave. Že toto nádherné ocenenie malo až biblický význam. Podľa neho je **BIB** zázračná planétka vo vesmíre, ktorá by mala naďalej žiariť.

* Ako ste sa rozhodli zdokumentovať cestu **BIB**?

Významný taliansky kritik Livio Sossi povedal, že **BIB** dalo svetu veľkú lekcii o novej vizualite obrázkovej knihy. Dovtedy sa ilustrácia považovala len za výtvarný sprievod knihy. V 60. rokoch prišiel český výtvarník Jiří Trnka s tým, že obrázok je rovnocenný textu. Na medzinárodnom sympóziu, ktoré sa uskutoční tento víkend, budú odborníci diskutovať o tom, ako **BIB** ovplyvnil vizuálnu podobu obrázkovej knihy. A ilustráciu pozdvihol na piedestál umenia. Je totiž jasné, že bez neho by dnes bola jej podoba iná.

C AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

